

Exam. Code : 216701

Subject Code : 6628

M.A. Political Science 1st Semester

INDIAN POLITICAL SYSTEM

Paper—III

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—80

Note :— Section A, consist of **ten** questions and students are required to attempt any **six** questions. Each question carrying **4** marks. Section B consist of **four** Units. Students are required to attempt **one** question from each unit. Each question carries **14** marks.

SECTION—A

1. Critically explain liberalism.
2. Nature and importance of Fundamental Rights.
3. Describe the method of electing Indian Prime Minister.
4. Difference between Council of Ministers and Cabinet.
5. How is the Governor of State in India appointed ?
6. Write Sarkaria Commission Recommendations.
7. Write about nature of Centre-State Relationship.

8. Describe 73rd Amendment Act.
9. Who wrote the book "My Days As Panjab Governor ?
10. Write about judicial activism.

SECTION—B

UNIT—I

1. Write the importance and significance of liberalism.
2. Discuss the importance and utility of Fundamental Rights.

UNIT—II

3. Discuss the powers and position of Indian Prime Minister.
4. How is the Council of Ministers in a State formed ?
Discuss its powers and position.

UNIT—III

5. How is the Chief Minister of your State appointed ?
Discuss his powers and position.
6. Describe the importance and utility of Grass-Root
Democracy Panchayat Raj.

UNIT—IV

7. Critically examine Centre-State Relationship.
8. Write Sarkaria Commission recommendations on
Centre-State Relationship.

(Punjabi Version)

ਨੋਟ : ਭਾਗ ਓ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੈ। ਭਾਗ ਅ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ ਪਰ ਹਰ ਇੱਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਹਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 14 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੈ।

ਭਾਗ—ਓ

1. ਉਦਾਰਵਾਦ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
2. ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
3. ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦੀ ਵਿਧੀ।
4. ਮੰਤਰੀ ਪਰਿਸ਼ਦ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਫ਼ਰਕ ਹੈ ?
5. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ?
6. ਸਰਕਾਰੀਆ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕੇਂਦਰ-ਰਾਜ ਸਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ।
7. ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਸਵਰੂਪ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ।
8. 73ਵੀਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ।
9. "My Days As Panjab Governor" ਕਿਤਾਬ ਕਿਸਨੇ ਲਿਖੀ
10. ਨਿਆਇਕ ਕ੍ਰਿਆਵਾਦ ਕੀ ਹੈ ?

ਭਾਗ—ਅ

ਯੂਨਿਟ-I

1. ਉਦਾਰਵਾਦ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਅਤੇ ਉਪਯੋਗਤਾਵਾਦ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ।
2. ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਉਚਿਚਤਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ-II

3. ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੋਜੀਸ਼ਨ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
4. ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੰਤਰੀ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ? ਉਸਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ-III

5. ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਜ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕਿਵੇਂ ਨਿਯੁਕਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ? ਉਸਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
6. ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਅਤੇ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ-IV

7. ਕੇਂਦਰ-ਰਾਜ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ।
8. ਕੇਂਦਰ-ਰਾਜ ਸਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀਆ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ।